

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-113>

УДК 657:004

ПІДВИЩЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ НА ОСНОВІ НОВІТНІХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ENHANCING THE TRANSPARENCY OF FINANCIAL REPORTING IN THE PUBLIC SECTOR THROUGH ADVANCED DIGITAL TECHNOLOGIES

Скрипник Маргарита Іванівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу
імені Миколи Чумаченка,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6205-0754>

Marharyta Skrypnyk

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

У статті досліджено інституційні механізми управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу в умовах цифровізації економіки та глобалізації фінансових ринків. Обґрунтовано взаємозв'язок корупції та відмивання коштів, що формує ризики для фінансової безпеки держави. Визначено, що ефективність систем AML/CFT залежить від інституційної координації, якості нормативно-правової бази та впровадження цифрових технологій. Проаналізовано міжнародні стандарти (FATF, UNCAC, OECD, ЄС, Світовий банк, МВФ), які забезпечують ризик-орієнтований підхід, KYC та міжнародний обмін інформацією. Розроблено інституційний механізм взаємодії суб'єктів фінансового моніторингу, що включає державні органи, фінансові установи та міжнародні організації. Встановлено, що недостатня інтеграція інформаційних систем та обміну даними знижує ефективність AML/CFT. Обґрунтовано роль штучного інтелекту та машинного навчання у підвищенні точності виявлення підозрілих транзакцій і забезпеченні моніторингу в режимі реального часу.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, корупційні ризики, AML/CFT, відмивання коштів, фінансування тероризму, FATF, комплаєнс, штучний інтелект, машинне навчання, фінансова безпека.

The article examines institutional mechanisms for managing corruption risks in the field of financial monitoring under conditions of financial market globalization, economic digitalization, and the growing scale of cross-border financial threats. It is substantiated that corruption and money laundering are interconnected phenomena, since proceeds derived from corruption require legalization through financial channels, thereby creating additional risks to the economic security of the state and the stability of the financial system. It is determined that the effectiveness of anti-money laundering and counter-terrorist financing (AML/CFT) systems largely depends on the level of institutional coordination, the quality of regulatory and legal frameworks, and the integration of modern digital technologies into financial monitoring processes. The study analyzes international standards and approaches to combating corruption risks, including the FATF Recommendations, the United Nations Convention against Corruption (UNCAC), the OECD Anti-Bribery Convention, EU AML/CFT Directives, as well as methodological approaches developed by the World Bank and the International Monetary Fund. It has been established that the risk-based approach, Know Your Customer (KYC) procedures, compliance control, and international information exchange constitute key elements for enhancing the transparency of financial flows and preventing the legalization of illicit proceeds. An institutional coordination mechanism among financial monitoring entities has been developed, providing for interaction between international organizations, state regulators, financial institutions, and law enforcement agencies in the process of identifying and minimizing corruption risks. The study demonstrates that insufficient integration of information systems, limited interagency data exchange, and uneven implementation of international standards create "institutional gaps" that reduce the effectiveness of AML/CFT systems. Particular attention is paid to the role of modern artificial intelligence and machine learning technologies in transforming financial monitoring systems. It is determined that the application of AI/ML solutions, deep learning, graph-based models, and automated big data

analytics enhances the accuracy of detecting suspicious transactions, reduces the number of false positives, and enables real-time monitoring of financial operations.

Keywords: financial monitoring, corruption risks, AML/CFT, money laundering, terrorist financing, FATF, compliance, artificial intelligence, machine learning, financial security.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації фінансових ринків та цифровізації економіки корупція й відмивання доходів стають все більш взаємопов'язаними явищами, що загрожують економічній безпеці країни. Корупційні доходи часто потребують легалізації через фінансові канали, що створює сприятливі умови для транскордонних схем відмивання грошей. Це підриває сталість національної фінансової системи, зменшує ефективність регуляторних інструментів і послаблює довіру до фінансових інституцій. Міжнародні організації, зокрема Financial Action Task Force (FATF), визнають, що корупція є суттєвим джерелом ризиків для систем фінансового моніторингу, оскільки «корумповані дії та відмивання коштів нерозривно пов'язані», а слабкі AML-процеси сприяють їх поширенню [1].

Фінансовий моніторинг в Україні та світі має стати не лише інструментом виявлення підозрілих транзакцій, а й елементом інтегрованої системи управління корупційними ризиками. Проте на практиці існують суттєві прогалини: недостатня міжвідомча координація, обмежений обмін інформацією, брак сучасних технологій у аналізі даних і слабе регуляторне середовище, що стримує ефективність протидії фінансовим злочинам та корупції.

Ці виклики вимагають не лише оновлення догматичних підходів, але й формування ефективних інституційних механізмів управління ризиками, які забезпечать інтеграцію нормативно-правового, організаційного та технологічного компонентів у системі фінансового моніторингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика взаємозв'язку корупційних ризиків і процесів протидії відмиванню коштів перебуває у фокусі сучасних наукових досліджень, оскільки корупційні практики не лише послаблюють економічну стабільність, а й виступають одним із ключових джерел формування нелегальних фінансових потоків. У цьому контексті особливої уваги набуває інтеграція механізмів протидії відмиванню коштів (AML) та фінансуванню тероризму (CFT) із антикорупційною політикою.

Окремі дослідження акцентують увагу на системному характері зв'язку між коруп-

ційними ризиками та процесами AML/CFT. Зокрема, Vanakh S., Holota N. [2] розглядають корупцію як первинне джерело формування нелегальних фінансових ресурсів, підкреслюючи необхідність формування ефективних правових та інституційних механізмів взаємодії між суб'єктами фінансового моніторингу. Автори наголошують на важливості гармонізації національних підходів із міжнародними стандартами, зокрема рекомендаціями FATF.

У міжнародному контексті Holota N. [3] досліджує проблеми міжінституційної координації у сфері AML/CFT, акцентуючи увагу на викликах, пов'язаних із цифровізацією фінансових систем. Зокрема, інтеграція цифрових активів, криптовалют та електронних доказів ускладнює традиційні підходи до фінансового моніторингу та вимагає оновлення нормативно-правової бази.

Дослідження міжнародних організацій також підтверджують складність взаємозв'язку корупції та відмивання коштів. Зокрема, у звітах FATF [4] підкреслюється, що корупція є одним із основних предикторів відмивання коштів, а ефективність AML/CFT значною мірою залежить від рівня інституційної спроможності держави та якості правозастосування. Аналогічно, у дослідженнях Світового банку [5] наголошується на важливості прозорості фінансових потоків та впровадження ризик-орієнтованого підходу до фінансового моніторингу.

Національний контекст України характеризується підвищеним рівнем ризиків, що обумовлено впливом воєнного стану та економічної нестабільності. Як зазначається у вітчизняних дослідженнях [6], фінансовий моніторинг в Україні виконує не лише економічну, а й безпекову функцію, забезпечуючи протидію фінансуванню злочинної діяльності в умовах гібридних загроз.

Дослідження компаєнсу в банківському секторі [7] демонструють, що впровадження внутрішніх механізмів контролю, зокрема політик KYC (Know Your Customer) та AML, сприяє зниженню ризиків незаконних операцій і підвищенню довіри до фінансових установ. При цьому, як зазначають Arner D., Barberis J., Buckley R. [8], розвиток фінансових технологій (FinTech) створює як нові мож-

ливості для підвищення ефективності фінансового моніторингу, так і нові ризики, пов'язані з децентралізацією фінансових систем.

Емпіричні дослідження окремих юрисдикцій, зокрема Гонконгу [9], виявляють, що навіть за умов високої технічної відповідності стандартам FATF можуть існувати значні проблеми у сфері практичного правозастосування, особливо щодо нефінансових установ. Це підтверджує висновки Levi M., Reuter P. [10], які підкреслюють, що формальна відповідність стандартам не гарантує ефективності боротьби з фінансовими злочинами без належного рівня інституційної спроможності.

Крім того, сучасні дослідження акцентують увагу на ролі цифрових технологій у трансформації систем AML/CFT. Зокрема, Zetzsche D., Buckley R., Arner D., Barberis J. [11] підкреслюють значення RegTech-рішень у підвищенні ефективності фінансового моніторингу, автоматизації процесів виявлення підозрілих операцій та зниженні операційних витрат фінансових установ.

Важливим напрямом є також дослідження взаємозв'язку між прозорістю, підзвітністю та ефективністю антикорупційної політики. Transparency International [12] наголошує, що високий рівень корупції прямо корелює з низькою ефективністю механізмів фінансового контролю та слабкістю інституцій.

Отже, сучасні наукові підходи демонструють комплексний характер взаємозв'язку між корупційними ризиками та процесами протидії відмиванню коштів. Визнається критична роль інституційних механізмів, міжнародної координації та впровадження сучасних технологій у забезпеченні ефективності систем AML/CFT. Водночас, як на міжнародному, так і на національному рівнях зберігаються проблеми практичного впровадження стандартів, що створює ризики «інституційних прогалів».

З огляду на зазначене, дане дослідження спрямоване на всебічне вивчення інституційних механізмів управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу, зокрема на аналіз ефективності систем AML/CFT, інтеграції правових та організаційних інструментів, а також впливу сучасних технологічних рішень на підвищення прозорості та безпеки фінансових операцій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Невирішені аспекти управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу зумовлені комплексністю та багатофакторністю цього явища.

Незважаючи на впровадження міжнародних стандартів FATF і розвиток національної нормативно-правової бази, залишається суттєвою проблемою недостатня інтеграція даних між державними органами, фінансовими установами та правоохоронними структурами. Відсутність ефективного обміну інформацією і взаємодії у реальному часі створює прогалини у виявленні складних схем відмивання коштів та прихованих корупційних потоків, що знижує загальну ефективність системи фінансового моніторингу.

Додатково, невирішеними залишаються проблеми кадрового забезпечення та застосування сучасних технологій. Недостатній рівень професійної підготовки фахівців у сфері AML/CFT, а також обмежене впровадження інструментів штучного інтелекту і аналітики великих даних ускладнюють раннє виявлення ризикових транзакцій. Крім того, локальні законодавчі обмеження і нерівномірна імплементація стандартів у нефінансовому секторі зберігають ризики використання «воріт» для легалізації корупційних доходів, що потребує комплексного підходу до вдосконалення інституційних механізмів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є комплексний аналіз взаємозв'язку корупційних ризиків та процесів протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT), а також оцінка ролі інституційних механізмів, міжнародних стандартів та сучасних технологій (штучного інтелекту та машинного навчання) у забезпеченні ефективного функціонування систем фінансового моніторингу та підвищенні прозорості національної фінансової системи. Дослідження передбачає виявлення ключових факторів, що впливають на інтеграцію правових, організаційних та технологічних підходів у боротьбі з корупційними та фінансовими ризиками.

Для досягнення мети передбачено такі завдання: проаналізувати взаємозв'язок між корупційними ризиками та процесами AML/CFT; вивчити роль міжнародних стандартів AML/CFT, зокрема рекомендацій FATF, Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), OECD Anti-Bribery Convention та директив ЄС; розробити інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу (державними регуляторами, фінансовими установами та міжнародними організаціями); оцінити можливості використання сучасних технологій для управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Корупція та стандарти протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT) становлять взаємопов'язані явища, які суттєво впливають на стабільність національної економіки та функціонування фінансового сектору. Корупційні доходи часто використовуються для легалізації фінансових потоків через ті ж самі канали, що й кошти, отримані злочинним шляхом, що підкреслює необхідність комплексного підходу до їх виявлення та контролю. Ефективна боротьба з корупційними ризиками неможлива без належного інституційного забезпечення, яке поєднує правові, організаційні та технологічні інструменти.

Інституційні механізми управління корупційними ризиками охоплюють три ключові компоненти: нормативно-правове забезпечення, яке формує правову базу та стандарти дій для суб'єктів фінансового моніторингу; інституційну координацію між державними органами, фінансовими установами та міжнародними партнерами, що забезпечує оперативний обмін інформацією та контроль за ризиками; а також активне використання сучасних технологій для автоматизації процесів збору, аналізу та обробки фінансових даних. Такий комплексний підхід дозволяє підвищити ефективність виявлення корупційних потоків, мінімізувати ризики їх викорис-

тання у злочинних схемах та зміцнити довіру до фінансової системи в цілому.

Фінансові системи сучасних держав стикаються з проблемою одночасного існування корупційних ризиків та загроз відмивання коштів. Обидва явища часто використовують ті самі канали фінансових транзакцій, що робить їх взаємозалежними і потребує комплексного підходу до виявлення та контролю. Рис. 1 ілюструє взаємозв'язок між корупційними ризиками та AML/CFT процесами, підкреслюючи роль інституційних механізмів, технологій та координації суб'єктів фінансового моніторингу у забезпеченні ефективності протидії фінансовим злочинам.

Тож, ефективне управління корупційними ризиками у фінансовому моніторингу можливе лише за умов комплексного поєднання інституційних механізмів, сучасних технологій та належної координації між державними органами, фінансовими установами та міжнародними партнерами. Такий підхід сприяє підвищенню прозорості фінансових потоків, своєчасному виявленню підозрілих операцій та мінімізації ризиків корупційних практик.

Одним із ключових механізмів забезпечення ефективності систем протидії відмиванню коштів є приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів, зокрема рекомендацій FATF. Стандарти FATF закріплюють підходи

Рис. 1. Взаємозв'язок між корупційними ризиками та AML/CFT процесами

Джерело: сформовано автором на основі [13]

до оцінювання ризиків та організації заходів AML/CFT, які повинні бути імplementовані країнами-членами та адаптовані до національного контексту відповідно до ризик-орієнтованого підходу. Вони спрямовані на підвищення прозорості фінансової системи, покращення співпраці між державними органами, фінансовими установами та суб'єктами нефінансового сектору, на посилення ефективності виявлення, розслідування й притягнення до відповідальності за фінансові злочини, включно з корупцією, що невіддільно пов'язана з відмиванням коштів [14].

Відповідно до стандартів FATF, системи фінансового моніторингу повинні бути ризик-орієнтованими та передбачати ефективні процедури внутрішнього контролю, комплаєнсу та KYC, що дозволяють своєчасно виявляти та нейтралізувати загрози відмивання коштів, у тому числі ті, що походять із корупційної діяльності. Такий підхід включає регулярну оцінку ризиків на національному рівні, аналіз статистичних і якісних даних, співпрацю між державними і приватними суб'єктами, а також впровадження пре-

вентивних заходів, які враховують місцевий та міжнародний контекст загроз. Це забезпечує не тільки відповідність міжнародним стандартам, а й підвищує ефективність контролю, мінімізує ризики фінансових злочинів і сприяє зміцненню довіри до національної фінансової системи.

Ефективна протидія відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (AML/CFT) неможлива без гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами. Основні міжнародні інструменти встановлюють мінімальні вимоги до фінансових систем, формують ризик-орієнтовані підходи, регламентують процедури комплаєнсу та підвищують прозорість фінансових потоків. У контексті боротьби з корупцією ці стандарти спрямовані на запобігання легалізації корупційних доходів, виявлення високоризикових операцій та забезпечення ефективного моніторингу фінансових транзакцій, що ілюструє табл. 1.

Міжнародні AML/CFT стандарти відіграють ключову роль у боротьбі з корупцією, формуючи комплексну систему запобігання легалі-

Таблиця 1

Основні міжнародні AML/CFT стандарти й їх роль у боротьбі з корупцією

Стандарт / Організація	Короткий опис	Значення для боротьби з корупцією
FATF Recommendations (Financial Action Task Force)	Комплекс з 40 рекомендацій та методологій оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Включає вимоги до KYC, моніторингу транзакцій, управління ризиками.	Встановлює рамки для оцінки корупційних ризиків як частини загальної ML-оцінки, забезпечує механізми контролю за операціями високоризикових осіб, сприяє прозорості державних фінансів.
UN Convention against Corruption (UNCAC)	Міжнародна конвенція ООН, яка регламентує запобігання, розслідування та покарання за корупційні злочини.	Визначає правові механізми повернення викрадених активів та інтегрує заходи AML як інструмент боротьби з корупцією.
OECD Anti-Bribery Convention	Конвенція Організації економічного співробітництва та розвитку щодо боротьби з хабарництвом у міжнародній торгівлі.	Підсилює вимоги до фінансового моніторингу транзакцій, пов'язаних із хабарництвом, і забезпечує міжнародну співпрацю для виявлення нелегальних коштів.
EU AML Directives (ЄС)	Сукупність директив ЄС щодо запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму; включає посилені вимоги до KYC, звітності та санкцій.	Інтегрує антикорупційні механізми в національні системи держав-членів, підвищує ефективність контролю за підозрілими операціями, забезпечує обмін інформацією між країнами.
World Bank / IMF Guidance	Рекомендації та посібники щодо AML/CFT для держав з різними рівнями економічного розвитку.	Підтримує розвиток національних AML/CFT систем з урахуванням специфіки корупційних ризиків, надає методології оцінки та управління ризиками.

Джерело: сформовано автором на основі [4]

зації доходів, отриманих злочинним шляхом, через впровадження ризик-орієнтованого підходу та контролю фінансових потоків. Документи, такі як FATF Recommendations, UNCAC та OECD Anti-Bribery Convention, забезпечують інтегровану підтримку державам, поєднуючи правові, фінансові та адміністративні механізми, що сприяють виявленню та мінімізації корупційних ризиків. Ефективне застосування цих стандартів у національному законодавстві, включно з процедурами KYC, моніторингом транзакцій та міжнародною співпрацею, дозволяє своєчасно ідентифікувати загрози та підвищує прозорість фінансової системи, зміцнюючи довіру до державних і приватних інститутів та забезпечуючи превентивний ефект проти корупційних злочинів.

Ефективність систем протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT) значною мірою залежить від узгодженої роботи суб'єктів фінансового моніторингу, зокрема державних органів, фінансових установ, міжнародних організацій. Кожен із цих суб'єктів виконує важливі функції: державні органи формують правову базу та надають методологічні настанови, фінансові установи впроваджують процедури комплаєнсу, KYC та моніторинг транзакцій, а правоохоронні органи забезпечують розслідування та притягнення до відповідальності за порушення. Дослідження свідчать, що слабка інтеграція та недостатній обмін інформацією між цими структурами знижують здатність системи AML/CFT ефективно реагувати на ризики, створюючи "сліпі зони", у яких корупційні схеми можуть функціонувати непомітно [15].

Інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу, представлена на рис. 2, який ілюструє потоки інформації та механізми обміну даними, де основною метою є забезпечення своєчасного виявлення підозрілих транзакцій та мінімізація корупційних і фінансових ризиків.

Як видно, інституційний механізм представляє структуровану систему координації суб'єктів фінансового моніторингу, де міжнародні організації (FATF, ЄС, ООН, ОБСЄ) визначають методичні рекомендації та стандарти AML/CFT, які впроваджують державні органи (ЦБУ, ДПС, ДСФМУ). Державні органи координують діяльність банківських та інших фінансових установ, які, у свою чергу, отримують і контролюють фінансові операції клієнтів та контрагентів (фізичних і юридичних осіб). Механізм підкреслює важливість взаємодії

між міжнародними стандартами, національними регуляторами та фінансовими установами для ефективного виявлення та запобігання підозрілим транзакціям.

Враховуючи складність і швидкість сучасних фінансових операцій, а також зростаючу винахідливість порушників, традиційні методи контролю і аналізу стають недостатньо ефективними. Це обумовлює необхідність впровадження та використання сучасних технологій, які значно розширили можливості систем протидії відмиванню коштів (AML), зокрема завдяки застосуванню штучного інтелекту (AI) та машинного навчання (ML) для автоматизації моніторингу транзакцій та підвищення точності виявлення аномалій. Традиційні rule-based підходи, які опираються на заздалегідь встановлені правила й пороги для виявлення підозрілих операцій, часто не здатні адаптуватися до нових схем відмивання коштів і мають високий відсоток помилкових спрацьовувань. AI/ML-системи, навпаки, здатні обробляти великі обсяги даних, виявляти приховані патерни поведінки клієнтів і виявляти нетипові транзакції, що суттєво підвищує якість детекції ризикових операцій та зменшує кількість хибних позитивів. Такий підхід застосовується як у supervised, так і в unsupervised моделях для виявлення аномалій, що дозволяє виявляти нові, раніше не класифіковані тактики відмивання коштів за їх відхиленням від нормальної поведінки транзакційної мережі [18].

Особливо перспективними є технології глибокого навчання (deep learning), графові алгоритми та сучасні архітектури нейронних мереж, які здатні аналізувати складні структури даних та взаємозв'язки між фінансовими об'єктами в реальному часі. Наприклад, дослідження, присвячені використанню AI для виявлення аномальних патернів у банківських системах США, показують, що інтеграція машинного навчання може значно підвищити ефективність AML-моніторингу, зменшивши операційні витрати та підвищивши відповідність нормативним вимогам. Інші наукові роботи демонструють, що техніки, такі як супервізоване та несупервізоване навчання, автоенкодері або графові моделі, здатні виділяти нетипові ланцюги транзакцій, які традиційні алгоритми можуть пропустити. Крім того, AI-системи дозволяють виконувати real-time моніторинг та напівавтоматизовану оцінку ризиків, що є критично важливим для своєчасного реагування на фінансові загрози.

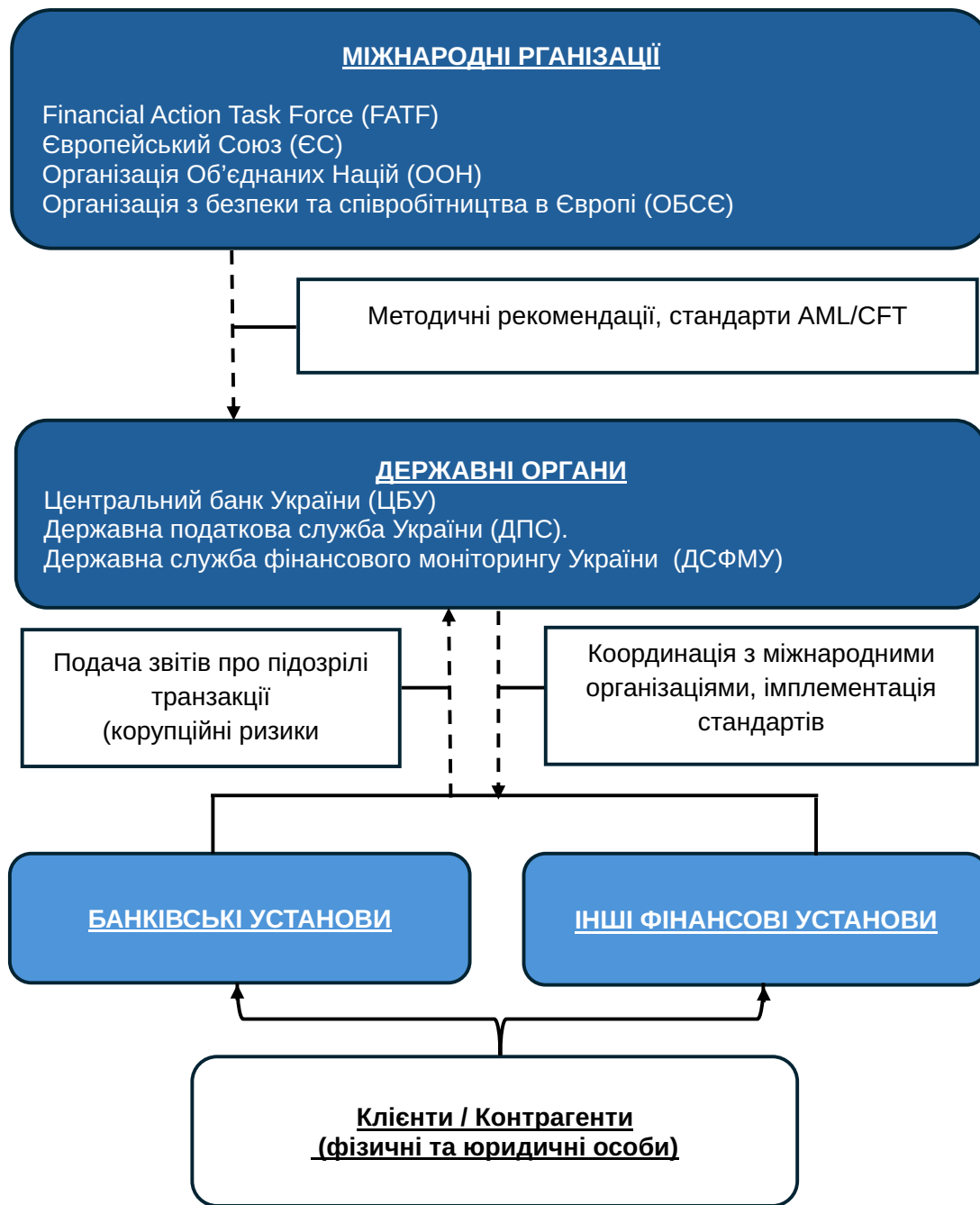

Рис. 2. Інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу

Джерело: сформовано автором на основі [16; 17]

Отже, сучасні технології, зокрема AI і ML, підвищують ефективність AML-систем, автоматизуючи моніторинг транзакцій, виявляючи аномалії та нетипові схеми, які традиційні алгоритми пропускають. Використання глибокого навчання та мережових алгоритмів дозволяє аналізувати складні фінансові взаємозв'язки в реальному часі, зменшувати хибні спрацьовування та підвищувати точність оцінки ризиків. Застосування цих техно-

логій також сприяє зниженню кількості хибних спрацьовувань, підвищенню ефективності процедур комплаєнсу та KYC, а також зміцненню прозорості фінансових потоків.

Висновки. Корупція та відмивання коштів є взаємопов'язаними явищами, які суттєво впливають на стабільність фінансових систем і національної економіки, оскільки нелегально отримані кошти здатні легалізуватися через легальні канали, створюючи додаткові ризики

для державних і приватних інституцій. Ефективна протидія цим загрозам можлива лише за умови комплексного підходу, який поєднує правове регулювання, що встановлює чіткі правила та процедури для фінансових та нефінансових суб'єктів; інституційну координацію, що забезпечує взаємодію державних органів, фінансових установ та міжнародних партнерів; а також сучасні технології, які автоматизують моніторинг транзакцій, аналізують великі масиви даних і дозволяють виявляти нетипові фінансові потоки.

Інтеграція міжнародних стандартів AML/CFT, таких як рекомендації FATF, Конвенція ООН проти корупції (UNCAC), Конвенція OECD щодо боротьби з хабарництвом та директиви ЄС, створює правові, організаційні та методологічні рамки для оцінки ризиків, впровадження процедур KYC, моніторингу транзакцій та співпраці між державними і приватними суб'єктами. Ці стандарти спрямовані на підвищення прозорості фінансових потоків, запобігання легалізації корупційних доходів, своєчасне виявлення підозрілих операцій і забезпечення ефективного розслідування та притягнення до відповідальності осіб, причетних до фінансових злочинів. У поєднанні з ризик-орієнтованим підходом вони дозволяють державам не лише відповідати міжнародним вимогам, а й формувати превентивні механізми, що зміцнюють довіру до національної фінансової системи та підвищують її стійкість до корупційних і кримінальних впливів.

Розроблено інституційний механізм координації суб'єктів фінансового моніторингу,

який інтегрує міжнародні організації, національні регулятори та фінансові установи, створюючи єдину структуру взаємодії для протидії фінансовим злочинам. Механізм визначає системний процес впровадження міжнародних стандартів AML/CFT, координації діяльності державних органів та контролю фінансових операцій банківськими та небанківськими установами. Він дає змогу систематично ідентифікувати підозрілі транзакції (корупційні ризики), підвищує ефективність запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму і слугує інструментом вдосконалення національної політики фінансового моніторингу.

Ключовим елементом підвищення ефективності управління корупційними ризиками в системі фінансового моніторингу є використання сучасних інформаційних технологій, зокрема штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML), відіграють ключову роль у підвищенні ефективності систем протидії відмиванню коштів (AML), забезпечуючи автоматизацію процесів моніторингу фінансових транзакцій, своєчасне виявлення аномальних операцій та нетипових фінансових схем, які традиційні rule-based алгоритми часто не в змозі ідентифікувати. Використання передових методів, таких як глибоке навчання, нейронні мережі та мережевий аналіз, дозволяє здійснювати комплексний аналіз складних фінансових взаємозв'язків у реальному часі, виявляти приховані ланцюги транзакцій та оцінювати потенційні ризики з високою точністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Financial Action Task Force (FATF). Horizontal Review of Gatekeepers' Technical Compliance Related to Corruption. Paris, France: Financial Action Task Force (FATF), 8 July 2024. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Gatekeeper-TC-Corruption.html?utm_source (дата звернення: 27.04.2026)
2. Banakh S., Holota N. Corruption as a Source of Funds for Money Laundering: Legal Mechanisms of Counteraction. *Актуальні проблеми правознавства*, 2025; № 2:215–221. URL: https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2148?utm_source (дата звернення: 27.04.2026)
3. Holota N. International Legal Mechanisms of Cooperation in Anti-Money Laundering: Contemporary Challenges and Prospects. *SWorldJournal*, 2025; 5(33-05):219–228. <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-33-05-041> (дата звернення: 29.04.2026)
4. FATF. *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation (FATF Recommendations)*. 2023. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatfrecommendations.html> (дата звернення: 29.04.2026)
5. World Bank. *Enhancing Government Effectiveness and Transparency: The Fight Against Corruption*. Washington, DC, 2020. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/235541600116631094> (дата звернення: 29.04.2026)
6. Державна служба фінансового моніторингу України. Річний звіт за 2023 рік. Київ, 2024. URL: <https://finap.com.ua/pidsumky-roboty-derzhavnoyi-sluzhby-finansovogo-monitoringu-za-2023-rik/> (дата звернення: 30.04.2026)

7. Kruhliakova V., Habrilchuk Y. Compliance in the Banking Sector of Ukraine: Theoretical Foundations and Practical Aspects of Regulation of Bank–Client Relations. *Finansovyi Prostir [Financial Space]*, 2025; 3(57): 169–179. DOI: [https://doi.org/10.30970/fp.3\(57\).2025.169178179](https://doi.org/10.30970/fp.3(57).2025.169178179) (дата звернення: 30.04.2026)
8. Bian H. Fintech and Financial Regulation: Current State of Development and Interactions. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. 2025. Vol. 191. С. 40–46. URL: <https://www.researchgate.net/publication/392747572> (дата звернення: 01.05.2026)
9. Tang R. L. M., Wen B., Yip P. S. F. Stable or Vulnerable? Demystifying an Enigma Facing Hong Kong's Anti-Money Laundering Efforts. *Public Organization Review*, 2025; 25(4): 2293–2309. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s11115-025-00907-z?utm_source (дата звернення: 01.05.2026)
10. Levi M., Reuter P. *Money Laundering*. Crime and Justice. 2006. Vol. 34(1). P. 289–375. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/501508> (дата звернення: 01.05.2026)
11. Zetzsche D. A., Buckley R. P., Arner D. W., Barberis J. N. Regulating a Revolution: From Regulatory Sandboxes to Smart Regulation. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law*. 2017. Vol. 23(1). P. 31–103. URL: <https://ir.lawnet.fordham.edu/jcfl/vol23/iss1/2/> (дата звернення: 01.05.2026)
12. Transparency International. *Corruption Perceptions Index 2023*. 2024. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023> (дата звернення: 01.05.2026)
13. Andiojaya, A. (2025). *Do stronger Anti-Money Laundering (AML) measures reduce crime? An empirical study on corruption, bribery, and environmental crime*. *Journal of Economic Criminology*, 8, 100157. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2025.100157> (дата звернення: 01.05.2026)
14. Financial Action Task Force. (n.d.). *Corruption*. FATF. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/topics/corruption.html?utm_source (дата звернення: 01.05.2026)
15. International Monetary Fund (n.d.) *Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT)*, IMF. URL: https://www.imf.org/en/topics/financial-integrity/amlcft?utm_source (дата звернення: 01.05.2026)
16. Ahmed, W., Alam, M., Soomro, M. A., & Verginio, M. R. C. (2025). *Strengthening the Role of Financial Intelligence Units (FIUs) in Detecting and Preventing Complex Money Laundering Schemes*. *Inverge Journal of Social Sciences*, 4(3), 298–310. DOI: 10.63544/ijss.v4i3.168 (дата звернення: 01.05.2026)
17. Iglesias Escudero, S. (2025). *The Future of Anti-Money Laundering in the European Union: Institutional and legal dimensions of AMLA within the 2024 AML/CFT framework (In-Depth Analysis)*. European Parliament, Directorate-General for Economy, Transformation and Industry, Economic Governance and EMU Scrutiny Unit, PE 773.721. *European Parliament Think Tank*. URL: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2025/773721/ECTI_IDA%282025%29773721_EN.pdf?utm_source (дата звернення: 01.05.2026)
18. Oyedokun, O., Ewim, S. E., & Oyeyemi, O. P. (2024). *A Comprehensive Review of Machine Learning Applications in AML Transaction Monitoring*. *International Journal of Engineering Research and Development*, 20(11), 730–743. URL: <https://www.researchgate.net/publication/388277251> (дата звернення: 01.05.2026).

REFERENCES:

1. Financial Action Task Force (FATF) (2024) Horizontal Review of Gatekeepers' Technical Compliance Related to Corruption. Paris: FATF. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Gatekeeper-TC-Corruption.html>
2. Banakh S., Holota N. (2025) Corruption as a Source of Funds for Money Laundering: Legal Mechanisms of Counteraction. *Aktualni problemy pravoznavstva*, no. 2, pp. 215–221. Available at: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2148> (in Ukrainian)
3. Holota N. (2025) International Legal Mechanisms of Cooperation in Anti Money Laundering: Contemporary Challenges and Prospects. *SWorldJournal*, vol. 5, no. 33-05, pp. 219–228. Available at: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-33-05-041>
4. Financial Action Task Force (FATF) (2023) International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation (FATF Recommendations). Paris: FATF. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html>
5. World Bank (2020) Enhancing Government Effectiveness and Transparency: The Fight Against Corruption. Washington, DC: World Bank. Available at: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/235541600116631094>
6. State Financial Monitoring Service of Ukraine (2024) Annual Report for 2023. Kyiv. Available at: <https://finap.com.ua/pidsumky-roboty-derzhavnoyi-sluzhby-finansovogo-monitoryngu-za-2023-rik/> (in Ukrainian)

7. Kruhliakova V., Habrilchuk Y. (2025) Compliance in the Banking Sector of Ukraine: Theoretical Foundations and Practical Aspects of Regulation of Bank–Client Relations. *Financial Space*, vol. 3, no. 57, pp. 169–179. Available at: [https://doi.org/10.30970/fp.3\(57\).2025.169178179](https://doi.org/10.30970/fp.3(57).2025.169178179) (in Ukrainian)
8. Bian H. (2025) Fintech and Financial Regulation: Current State of Development and Interactions. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, vol. 191, pp. 40–46. Available at: <https://www.researchgate.net/publication/392747572>
9. Tang R. L. M., Wen B., Yip P. S. F. (2025) Stable or Vulnerable? Demystifying an Enigma Facing Hong Kong's Anti Money Laundering Efforts. *Public Organization Review*, vol. 25, no. 4, pp. 2293–2309. Available at: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11115-025-00907-z>
10. Levi M., Reuter P. (2006) Money Laundering. *Crime and Justice*, vol. 34, no. 1, pp. 289–375. Available at: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/501508>
11. Zetzsche D. A., Buckley R. P., Arner D. W., Barberis J. N. (2017) Regulating a Revolution: From Regulatory Sandboxes to Smart Regulation. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law*, vol. 23, no. 1, pp. 31–103. Available at: <https://ir.lawnet.fordham.edu/jcfl/vol23/iss1/2/>
12. Transparency International (2024) Corruption Perceptions Index 2023. Berlin: Transparency International. Available at: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>
13. Andiojaya A. (2025) Do stronger Anti Money Laundering (AML) measures reduce crime? An empirical study on corruption, bribery, and environmental crime. *Journal of Economic Criminology*, vol. 8, article 100157. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2025.100157>
14. Financial Action Task Force (FATF) (n.d.) Corruption. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/en/topics/corruption.html>
15. International Monetary Fund (IMF) (n.d.) Anti Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT). Available at: <https://www.imf.org/en/topics/financial-integrity/amlcft>
16. Ahmed W., Alam M., Soomro M. A., Verginio M. R. C. (2025) Strengthening the Role of Financial Intelligence Units (FIUs) in Detecting and Preventing Complex Money Laundering Schemes. *Inverge Journal of Social Sciences*, vol. 4, no. 3, pp. 298–310. Available at: <https://doi.org/10.63544/ijss.v4i3.168>
17. Iglesias Escudero S. (2025) The Future of Anti Money Laundering in the European Union: Institutional and Legal Dimensions of AMLA within the 2024 AML/CFT Framework. European Parliament Think Tank, PE 773.721. Available at: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2025/773721/ECTI_IDA%282025%29773721_EN.pdf
18. Oyedokun O., Ewim S. E., Oyeyemi O. P. (2024) A Comprehensive Review of Machine Learning Applications in AML Transaction Monitoring. *International Journal of Engineering Research and Development*, vol. 20, no. 11, pp. 730–743. Available at: <https://www.researchgate.net/publication/388277251>

Дата надходження статті: 20.04.2026

Дата прийняття статті: 11.05.2026

Дата публікації статті: 22.05.2026